

Justis- og
beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep

Deres referanse:

19/3400-THF

Vår referanse:

19/01132-2

Sted, dato

Oslo, 09.09.2019

Svar på høring om forslag til endringer i utlendingsforskriften og utlendingsloven om bruk av automatiserte avgjørelser, innhenting av opplysninger, viderebehandling av opplysninger m.m.

Viser til mottatt av høring om forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften og blant annet nye bestemmelser om bruk av automatiserte avgjørelser i Utlendingsdirektoratet og om viderebehandling av opplysninger til andre formål.

Department skriver at det i etterkant av arbeidet med endringer i utlendingsregleverket som følge av nytt personvernregelverk, er behov for å gjøre ytterligere endringer.

Kommentar til forslag til bestemmelse om bruk av automatiserte avgjørelser

Departementet foreslår at det gis en generell hjemmel for bruk av automatiserte avgjørelser ved behandling av personopplysninger i UDI. Det vil innebære at saksbehandling og beslutning i enkelte saksporføljer vil kunne skje helautomatisk uten manuell håndtering.

En ID-kontroll krever personlig fremmøte. Kontroll av ektheten til et identitetsdokument foregår enten ved kontroll av chip i dokumentet eller ved teknisk kontroll av sikkerhetselementene i dokumentet. Verifisering av om personen er rette eier av fremlagte identitetsdokument(er) er enten basert på biometri lagret i dokumentet eller ved manuell sammenligning av ansikt i nåtid med foto i fremlagte dokument.

Nasjonalt ID-senter er opptatt av at bestemmelser om helautomatiserte avgjørelser ikke uvilkårlig endrer eksisterende retningslinjer for forsvarlig identitetskontroll. Noen former for ID-juks er vanskelig eller umulig å avsløre uten i et direkte møte med en kontrollør. Kompetanse i ansiktssammenligning er grunnleggende for å avdekke impostere når det ikke er teknisk eller praktisk tilrettelagt for å anvende biometri. Dette er den nest største misbruksformen ifølge rapporter fra Frontex. En økende misbruksform er at identitetsdokumenter er blitt utstedt på urettmessig grunnlag, eksempelvis ved fremleggelse av falske underlagsdokumenter. Dette er ID-misbruk som er vanskelig å avsløre, men en trent kontrollør kan avsløre jukset i en taktisk ID-kontroll/samtale. Ellers er det uoverensstemmelser i opplysninger i saken som kan avsløre denne formen for juks.

På sikt kan det tenkes at mulighetene i eIDAS-forordningen vil åpne for bruk av eID i flere offentlige avgjørelsesprosesser, da dette vil sikre større grad av automatisering av avgjørelsesprosessen. Nasjonalt ID-senter ønsker å være i forkant med råd om varsomhet i å introdusere eID for identifisering av både egne borgere og EØS-borgere. Det er noe uvisst og varierende hvilken kontroll som faktisk utføres ved utstedelse av eID, selv når eID er godkjent på høyeste nivå, noe som også gjelder norsk eID. Nasjonalt ID-senter mener derfor at det bør være et krav at utsteder enten kan vise til nasjonale normer for identitetskontroll ved utstedelse av eID, eller at utsteder kan fremvise tilfredsstillende retningslinjer for ID-kontroll.

Kommentar til forslag til bestemmelse om adgang til viderebehandling

Bestemmelse om viderebehandling til andre formål enn det opprinnelige formålet med behandlingen, vil bli en viktig bestemmelse i ID-kontrollen.

Som departementet skriver blir behandling av saker etter utlendingsloven i stor grad basert på opplysninger gitt av utlendingen selv, og det er få verifiseringsmuligheter. Departementet viser også til at det i praksis ikke er uvanlig at en utlending over tid har flere saker til behandling hos utlendingsmyndighetene, og at utlendingsmyndighetene i slike tilfeller har behov for å behandle personopplysninger som er innhentet i tidligere utlendingsaker.

Nasjonalt ID-senter kan underbygge departementets beskrivelse med eksempler der opplysninger i eget sakskompleks eller nærstående sakskomplekser har vært avgjørende i saksbehandlingen og rettsforfølgningen av brudd på utlendingslovens bestemmelser om identitet. Dette var tilfellet i svært mange av sakene der borgere av Somalia hadde oppgitt uriktig nasjonalitet for å få opphold i Norge, og for sakene der borgere av Jordan feilaktig hadde fått opphold som statsløse palestinere.

En klar lovbestemmelse som gir adgang til viderebehandling, herunder behandling også til uforenelige formål, vil sikre at kontrollmuligheten i å sjekke opplysninger i egne eller nærstående sakskomplekser kan bli bedre utnyttet enn de tidligere har blitt.

Med vennlig hilsen

Zybelin Beck
Seksjonsleder

Gunnhild Skrøvseth
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.

Kopi til: Justis- og beredskapsdepartementet, Thale N. Frisch